

کَم مِنْ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ وَالْثَّمَأُ، وَكَمْ مِنْ قَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلَّا الشَّهْوَةُ وَالْعَنَاءُ، حَبَّذَا نَوْمُ الْأَكْيَاسِ وَإِفْطَارُهُمْ!

چه بسیار روزه‌دارانی که از روزه خود جز گرسنگی و تشنگی بهره‌ای نمی‌برند و چه بسیار شب‌زنده‌دارانی که از قیام شبانه خود جز بی‌خوابی و خستگی ثمره‌ای نمی‌گیرند.
آقرین بر خواب عارفان و افطار آنان.

نهج البلاغه، حکمت ۱۴۵

• فقه معاصر سبب کاهش بار علمی طلاب نخواهد شد

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیت‌الله شب‌زنده‌دار در این آیین رونمایی، گفت: اگر قائل هستیم که اسلام برای تمام ساحات زندگی بشری دستور داشته و تا قیامت نیز برپاست، باید ببینیم در موضوعات مختلف فرمان خداوند چیست.

وی با بیان اینکه زندگی بشر ایستایی نداشته و ابعاد مختلفی را می‌پیماید، گفت: مقایسه تغییرات امروز با ۱۰ سال و صد سال پیش، مشخص می‌کند که موضوعات بسیار جدیدی پیش آمده و در این موضوعات باید بفهمیم، حکم خدا چیست و سؤال پیش می‌آید که چه کسی باید حکم را دریابد؟ فقهای گران‌قدر اسلام، در همه صحنه‌هایی که مورد ابتلا بوده است، قلم زده‌اند. عضو فقهای شورای نگهبان، با قرائت آیه «وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ يُدْخِلْهُ ثَارًا خَالِدًا فِيهَا»، گفت: تعدی از حدود خداوند برای تمام جوانب زندگی است؛ زیرا خداوند همه‌جا حدود دارد که تعدی از آن‌ها، سبب ورود به آتش می‌شود. جامعه‌ای که دنبال حدود الهی نرود، ضرر می‌کند. آیت‌الله شب‌زنده‌دار با بیان اینکه مسائل جدید امروز با زندگی بشر عجین شده است، افزود: مسائل فراوانی در ابواب مختلفی وجود دارد و کسی که بخواهد بنده خدا باشد و احکام الهی را انجام دهد، باید دریابد که حدود الهی در این مسائل چیست و باید حوزه‌های علمیه، گام‌های مؤثر و بلندی را در این باب بردارند. این مسائل باید در متن حوزه و کتاب‌های درسی حوزه و همچنین دروس خارج قرار گیرد و تا چنین امری رخ ندهد، ابعاد و آفاق بحث معلوم نمی‌شود.

وی در ادامه با اشاره به اشکالاتی که به برخی مسائل فقه معاصر می‌شود، گفت: این چند سالی که در خدمت عزیزان فقه معاصر بودیم، شهادت می‌دهم که این مسائل از نظر علمی قوت کمتری از مسائل دیگر ندارد و اگر وارد متون درسی ما شود، سبب کاهش بار علمی طلاب نخواهد شد؛ زیرا همان دقت‌ها و قوت‌هایی که مباحث معمول حوزه داشته است، در این مباحث نیز موجود است. آیت‌الله شب‌زنده‌دار شناخت موضوعات در فقه معاصر را ضروری دانست و تصریح کرد: در شناخت موضوعات همکاری‌های حوزه و دانشگاه، لازم است که به‌طور وثیق و متعهدانه صورت گیرد. برخی از فقها در مقام جواب استفتاء، از عبارت «موضوع مفروضه» استفاده می‌کنند که در بسیاری از موارد کارساز نیست؛ زیرا باید موضوع به‌طور کامل روشن شود تا احکام آن بیان شود.

از همه مهم‌تر این است که انسان در ماه رمضان به اصلاح خود بپردازد. ما به اصلاح نیاز داریم، به تهذیب نفس نیاز داریم و تا آخرین لحظه‌های زندگی‌مان این نیاز همراه ماست. حتی پیامبران و انبیای بزرگ نیز به این اصلاح نیاز داشتند؛ با این تفاوت که آن‌ها نیاز خود را درک کرده‌اند و بر اساس آن عمل نموده‌اند. اما ما به دلیل وجود حجاب‌های درونی، نتوانسته‌ایم این نیاز را به‌درستی درک کنیم و به تکالیف خود عمل نکرده‌ایم. امیدوارم در این ماه مبارک، موفق شوید به تکالیف خود عمل کنید.

در مراسم رونمایی از مجموعه آثار «فقه بورس و اوراق بهادار» عنوان شد

ضرورت تقویت روش‌شناسی فقه و پاسخگویی به نیازهای جامعه

مراسم رونمایی از مجموعه آثار «فقه بورس و اوراق بهادار»، طی مراسمی با حضور آیات شب‌زنده‌دار دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه و عضو فقهای شورای نگهبان، اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور و عضو فقهای شورای نگهبان، فرزین رئیس‌کل بانک مرکزی، علما و صاحب نظران مسائل فقهی و اقتصادی، شامگاه دوشنبه ششم اسفندماه در سالن جلسات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه در قم برگزار شد.

بوشهری مدیر سابق که پیشنهاد تشکیل دفتر فقه معاصر را پذیرفت، از اساتید و بزرگانی که در مسائل فقه معاصر وارد شدند، تقدیر و خاطرنشان کرد: از اساتید می‌خواهم که با قصد قربت به این مباحث بپردازند و همه بدانند، هیچ تعصبی نسبت به کتابی که نوشته شده، نیست؛ از این‌رو هرگاه کتاب بهتری نوشته شود، تدریس آن پیگیری خواهد شد. لازم است از زحمات حجت‌الاسلام والمسلمین اثنی‌عشری که شبانه‌روز برای کتب وقت گذاشته و صدها بار پیش آمده که برای تصحیح یک متن تا نیمه شب به من مراجعه کرده است، تشکر کنم.

• ضرورت آمادگی برای مواجهه با مسائل نوظهور، ضمن صیانت از ارزش‌های بنیادین حوزه

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله علیرضا اعرافی، عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور نیز، در آیین رونمایی از مجموعه آثار فقه بورس و اوراق بهادار، با تأکید بر نقش محوری و راهبردی حوزه علمیه در مسیر تحقق اهداف انقلاب اسلامی، اهمیت حضور فعال و مؤثر حوزه علمیه در پاسخگویی به نیازها و مطالبات جامعه را برجسته کرد.

مدیر حوزه‌های علمیه بیان کرد: حوزه‌های علمیه، باید ضمن صیانت از اصالت‌ها و ارزش‌های بنیادین خود، آمادگی لازم برای مواجهه با چالش‌ها و مسائل نوظهور را با رویکردی جامع، هدفمند و کارآمد به نمایش بگذارند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، بر ضرورت توجه به مسائل نوین اشاره و بیان کرد: از مهم‌ترین انتظارات امروز جامعه از حوزه‌های علمیه، پاسخ‌دهی به موضوعات جدیدی است که با شتاب فزاینده‌ای در زندگی اجتماعی و فرهنگی جامعه ظهور می‌کنند.

امام جمعه قم با تأکید بر تولید علم و گسترش تفکر خلاق در فضای حوزه‌های علمیه، تصریح کرد: این دو عامل کلیدی، هم‌زمان باید درک صحیح از تحولات و پدیده‌های جدید، باید در اولویت برنامه‌های علمی و آموزشی حوزه قرار گیرند و تنها از طریق چنین رویکردی می‌توان مسیر تعالی و پیشرفت در پرتو آرمان‌های انقلاب اسلامی را هموارتر کرد.

عضو مجلس خبرگان رهبری عنوان کرد: در بخشی از سخنان خود، به اهمیت حفظ اصول و ارزش‌های بنیادین حوزه پرداخت و گفت: حوزه‌های علمیه‌ای که هویت خود را با اولویت‌دادن به آرمان‌های انقلاب تعریف کرده‌اند، نه‌تنها بایستی به این اصول پای‌بند باشند؛ بلکه ظرفیت تحلیل دقیق و تعامل اثربخش با مسائل نوظهور را نیز تقویت کنند؛ ضمن اینکه نیل به چنین جایگاهی، تنها با بهره‌گیری از دیدگاه‌های جامع‌نگر و تکیه بر مبانی علمی امکان‌پذیر است. وی در ادامه بر لزوم جدیت در پرداختن به مسائل جدید تأکید کرد و گفت: رویارویی با موضوعات نوظهور، نباید با سطحی‌نگری یا کم‌توجهی همراه شود؛ ضمن اینکه منابع ارزشمند فقه اسلامی و ذخایر دینی، توانایی ارائه راهکارهای عمیق برای مشکلات روز را دارا هستند؛ اما دستیابی به این هدف، نیازمند شناسایی دقیق مسائل و انجام اصلاحات ضروری در ساختارهای فقهی کنونی است تا بتوان مشکلات را با دیدی تخصصی و همه‌جانبه حل نمود.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، همچنین ضرورت تقویت روش‌شناسی فقهی را مورد توجه قرار داد و تصریح کرد: فرآیند پاسخگویی به نیازهای روز جامعه، باید با بررسی ریشه‌ای موضوعات آغاز شود؛ چراکه این رویکرد، می‌تواند زمینه‌ساز

- سال بیست و سوم
- شماره ۸۳۵
- دوشنبه ۱۳ اسفند ۱۴۰۳
- صفحه ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly
<div> <ul style="list-style-type: none">
صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی سردبیر: رمضانعلی عزیزی   با همکاری هیأت تحریریه تلفن: ۰۳۲۹۰۰۵۳۸   نمابر: ۰۳۲۹۰۱۵۲۳ صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱ نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵ پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی   چاپ: صمیم (۰۴۱) ۶۵۵۸۶۸۰ </div>

عطریار

بهار می‌رسد

مرتضی موحدی

ای دل بشارت می‌دهم، خوش روزگاری می‌رسد یا درد و غم طی می‌شود، یا شهریاری می‌رسد گر کارگردان جهان، باشد خدای مهربان این کشتی طوفان‌زده، هم بر کناری می‌رسد اندیشه از سرما مکن، سر می‌شود دوران دی شب را سحر باشد ز پی، آخر بهاری می‌رسد ای منتظر غمگین مشو، قدری تحمل بیشتر کردی به‌پا شد در افق، گویی سواری می‌رسد یار همایون منظم، آخر در آید از درم امید خوش می‌پرورم، زین نخل برای می‌رسد «مفتون» منال از یار خود، گر بر تو گاهی تلخ شد کز گل بدان لطف و صفا، که نیش خاری می‌رسد

هرچه زمان می‌گذرد، سلاح‌بودن قلم روشن‌تر می‌شود. میدان برخورد اندیشه‌ها و هجوم و دفاع صاحبان قلم را می‌بینیم و گذشته‌ها و مجروحان این صحنه هم، پیش چشم ماست.

قلم، هم در کار هجوم به‌کار گرفته می‌شود، هم در کار دفاع. هجوم به ارزش‌ها و مقدسات یا هجوم به بیگانگان و خودباختگان و توطئه‌گران فرهنگی.

دفاع از مبانی و مقدسات و ارزش‌ها و آرمان‌ها یا دفاع از ضد انقلاب و چهره‌های منفور و وابسته و فیلم‌های مخرب و هنرمندان مسأله‌دار و نویسندگان فاسد.

پس قلم تیغی است دو دم! هم می‌تواند نقش ذولفقار علی را ایفا کند، هم شمشیر ابن‌ملجم و شمرلعین را! نویسنده، هم می‌تواند شهید مطهری و آیینی رحمه‌الله باشد، مدافع حق و مبتین مکتب؛ هم می‌تواند سلمان رشدی باشد و کسروی و نوچه‌های آنان که تشویق‌گر اذهان مردم و تشکیک‌کنندگان در باورهای استوار مردم‌اند و تردیدافکنان در احکام دین و اصول عقلی.

هر دو راه هم باز است و روندگانی دارد و پیروانی. حال که چنین است، درمندان و دلسوزان و آینده‌نگران باید هرچه سریع‌تر و پرتوان‌تر به این سلاح مجهز شوند و اگر محققند، سلاح خود را تیزتر، نافذتر، به‌روزتر و کارآمدتر سازند و اهداف نویسندگی و محتوای تألیفات و مقالات خود را در جهت نیازها و اولویت‌ها قرار دهند. زمانه، عصر تهاجم فرهنگی بیگانه است. متأسفانه غفلت یا همدلی و هم‌آوایی برخی از خودی‌ها یا غیروخودی‌ها، نمک بر زخم می‌پاشد و کار مدافعان جبهه حق را با مشکل و مانع رو به رو می‌کند.

در ضرورت تجهیز و تسلیح به سلاح قلم در هم‌واردی اندیشه‌ها و فرهنگ‌ها شکی نیست. ما در وسط میدان و بی‌حوحه نبردیم. شگفتی از تردید کسانی است که مورد هجوم‌اند؛ ولی نه دستی به سوی سلاح می‌برند و نه کاری جدی برای تربیت نیرو می‌کنند.

کجاست پادگان و قرارگاهی که به داوطلبان حضور در میدان قلم، آموزش سلاح و تاکتیک بدهد؟ باری...رسالت اهل قلم به‌ویژه حوزویان سنگین است! ادامه دارد...

سطح جهانی، بانک‌های توسعه‌ای نقشی مشابه بورس ایفا می‌کنند و به‌عنوان نهادهای تأمین مالی بلندمدت فعالیت دارند؛ برای دستیابی به یک نظام تأمین مالی کارآمد، باید بانک‌های تخصصی را متناسب با نیازهای هر بخش از اقتصاد توسعه دهیم.

فرزین همچنین بر اهمیت بانک‌های توسعه‌ای تأکید کرد و گفت: این بانک‌ها، برخلاف بانک‌های تجاری، منابع خود را از محل سرمایه سهامداران، انتشار اوراق و تأمین مالی صندوق‌ها تأمین می‌کنند و امکان تأمین مالی از محل سپرده‌های خرد را ندارند.

وی افزود: اغلب بانک‌های توسعه‌ای، تحت مالکیت دولت هستند و در صورتی‌که نقش آن‌ها در اقتصاد تقویت شود، می‌توانند زمینه رشد و توسعه در حوزه‌هایی نظیر مسکن، صنعت و اشتغال را فراهم کنند.